

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁRSKA DIPLOMOVÁ PRÁCA

Zážitkové pobyty v kórejskom budhistickom kláštore

Experience stays in a Korean Buddhist monastery

Olomouc 2020

Jaroslav Martinec

vedoucí diplomové práce: Doc. Mgr. David Uher, PhD.

Prehlasujem, že som diplomovú prácu vypracoval samostatne a uviedol som všetky použité pramene a literatúru.

V Olomouci, dňa

Podpis:

Anotácia

Meno a priezvisko:	Jaroslav Martinec
Názov fakulty a katedry:	Filizofická fakulta, Katedra asijských študií
Názov práce:	Zážitkové pobyty v kórejskom budhistickom kláštore
Vedúci práce:	Doc. Mgr. David Uher, PhD.
Počet strán:	47
Počet znakov s medzerami:	64375
Počet titulov použitej literatúry:	6
Kľúčové slová:	kórejský, budhizmus, pobyt, zážitkový, kláštor, turizmus;

Poslednú dobu rastie záujem o Kóreu a vôbec všetko s ňou spojené. Väčšinou turisti prejavujú zvýšenú pozornosť predovšetkým modernej kultúre ako je napríklad K-pop či filmovému priemyslu. Lenže pri získavaní informácií o modernej Kórei a jej spoločnosti, turisti objavujú aj kultúrne dedičstvo spojené s Kórejským polostrovom. Zároveň je tiež badateľný nárast o kórejský budhizmus a jeho úloha v dnešnej kórejskej spoločnosti. Život v budhistických kláštoroch a ich spôsob spolunažívania s ostatnými náboženstvami v takej miery ako je to v Južnej Kórei je zaujímavé. Za účelom spoznania a demonštrovania ich spôsobu fungovania, vznikol zaujímavý projekt tzv. zážitkového pobytu v kláštore. Jedná sa o program ktorý organizuje najväčší budhistický rád v Južnej Kórei. Takáto skúsenosť dokáže celkom úspešne predstaviť život v kláštore. Projekt ako taký má celkom svoje silné stránky, ktorými sa snažia zaujať potenciálnych účastníkov, ale práve to že má aj svoje slabé stránky, ktoré dlhodobo nie sú riešené, tak nemá takú veľkú účasť ako by mohol mať. Pri svojom výskume danej problematiky by som rád našiel možné a účinné riešenia na zlepšenie propagácie a priebehu programu, ktorý by dokázal nájsť oveľa viac turistov ako doteraz. Moje návrhy budem opierať o analýzu existujúcich zdrojov, štatistických

údajov poskytnutých budhistickým rádom Jogye, porovnávaním podobných projektov a preskúmaním rozdielov v poskytovaní služieb a programov jednotlivých kláštorov.

Týmto chcem poďakovať vedúcemu práce Doc. Mgr. David Uher, PhD. za dôveru, odborné pripomienky a cenné rady,, ktoré mi poskytoval pri spracovaní bakalárskej práci.

Obsah

Obsah	6
Zoznam tabuliek a obrázkov	8
Edičná poznámka	9
Úvod	10
1. Kórejská spoločnosť a viera	13
2. Príchod kórejského budhizmu na Kórejský polostrov	15
2.1. Vývoj budhizmu v 20. storočí až po súčasnosť	17
3. Svetový šampionát v Kórei a vznik programu Templestay	19
4. Templestay a popis častí pobytu	22
4.1. Príchod a chrámová prehliadka	22
4.2. Meditácia Seon (선)	22
4.3. Kláštorná strava	23
4.4. Čajový obrad Da-seon (다선)	23
4.5. Ranná modlitba Yebool (예불)	23
4.6. Vyskúšanie kórejskej kultúry	24
4.7. Počet účastníkov a ich rast	24
5. Klasický pobyt v kláštore	28
6. Rozšírenie zážitkových pobytov	29
6.1 Dlhšie pobyty v kláštoroch	30
6.1.1 Päťdňový pobyt v horách	30
6.1.2 Pobyty v dĺžke dvoch až štyroch týždňov.	32
6.2 Vytvorenie turistickej cesty	33
6.3 Spolupráca s okolitým prostredím	37
6.3.1 Vytvorenie fariem pridružených ku kláštorom	37
7. Spôsob propagácie zážitkových pobytov	40
7.1. Potrebné rozšírenie chrámov	42
Záver	42
Resumé	43
Zoznam prameňov a zdrojov	45
Knižné zdroje	45
Elektronické zdroje	45

Zoznam tabuliek a obrázkov

Tabuľka:

Tab. č. 1.	12
Tab. č. 2.	21
Tab. č. 3.	23

Obrázok:

Obr. 1.	18
Obr. 2.	32

Edičná poznámka

Pre prepis kórejských pojmov do latinky je v tejto práci použitá revidovaná romanizácia kórejštiny používaná od roku 2000, ktorú zaviedlo Ministerstvo kultúry, športu a turizmu Kórejskej republiky. Transkripcia je uvedená pred zátvorkou, kde je originálny kórejský pojem. Použitie kórejskej romanizácie je z prozaického dôvodu, keďže všetky názvy miest a ľudí sú v tomto prepise používané na oficiálnych stránkach o turizme v Kórei. Prípadné anglické slová, bez potrebnej transkripcie, sú taktiež odlišené kurzívou a ich preklad bude v okrúhlych zátvorkách.

Text bakalárskej diplomovej práce neprešiel odbornou jazykovou korektúrou.

Úvod

Pri štúdiu kórejského jazyka a kultúry sa spomínajú niekoľko vecí spojených s kórejskou kultúrou. Najznámejšie sú K-pop, kórejská kuchyňa, kimči samo osebe ale tiež tradičná hudba, oblečenie a v neposlednom rade aj budhizmus. Pri budhizme sa človek nechá rýchlo okúzliť tajomnom ktoré je dosť veľké pre väčšinu západného sveta. Hlavne čo sa kórejského budhizmu týka, tak je to jedna veľká neznáma. Tento pocit neznáma využila kórejská vláda pre plán rozvoja kultúry na 2001 až 2002 kedy sa mal zvýšiť počet zahraničných turistov z dôvodu usporiadania svetového pohára Kórea - Japonsko 2002. S touto myšlienkou potreby navýšenia ubytovacích kapacít v spojení spoznania kórejskej kultúry sa spojila kórejská vláda a kórejský budhistický rád Jogye¹ (조계종). Pri tejto myšlienke vznikol program Templestay (템플스테이), čo v prenesenom význame môžeme uvádzať ako *Zážitkový pobyt v kláštore*².

Zážitkový pobyt, ktorý sa začal v rámci politiky ubytovania v oblasti kultúry usporiadaním svetového pohára Kórea - Japonsko v roku 2002, vybrala OECD v roku 2009, ako jeden z piatich najúspešnejších programov v spojení kultúry a turizmu. To celé vďaka pokračujúcej rozpočtovej podpore ústrednej vlády a úsiliu Kórejskej nadácie budhistickej kultúry. Stal sa „produktom kultúrneho cestovného ruchu“ a hneď nasledujúci rok ho Národný výbor pre značky v Kórei vybral ako jednu z 10 najvýznamnejších ikon predstavujúcich Kóreu.

Okrem toho bol predstavený ako vynikajúci príklad náboženského cestovného ruchu na „Medzinárodnej konferencii cestovného ruchu a púte“ ktorú organizovala Svetová organizácia cestovného ruchu (WTO), ktorá sa etablovala ako reprezentatívny tradičný kultúrny zdroj v Kórei.

Jedná sa o kláštorňý pobyt, kde môžete prežívať kultúru chrámu v jedinečnom a elegantnom prírodnom prostredí, kde je príroda a historická kultúra harmonizovaná mimo centra mesta, a môžete zažiť sebareflexiu prostredníctvom meditácie. Je to komplexný kultúrny zážitok každodenného života mníchov a mníšok v areáli

¹ Rad Jogye je reprezentatívnym rádom tradičného kórejského buddhizmu s koreňmi, ktoré siahajú až do 1200 rokov k majstrovi Doui (도의), ktorý priniesol učenie Seon (선, skôr zname pod menom Zen) v období neskorého zjednoteného kráľovstva Silla (후신라).

² Tento prenesený výraz sa bude objavovať priebežne v celom texte.

kláštorného komplexu, v ktorom môžu návštevníci zažiť skutočný budhizmus. Poskytuje príležitosť na sebareflexiu očistením mysle, tela a nájdením stabilného stavu pre návštevníkov unavených rušným každodenným životom.

V modernej spoločnosti 21. storočia sa rozširuje prispôsobená kultúra spotreby a preferujú sa spotrebiteľské vzorce týkajúce sa pokoja, duševnej a fyzickej stability a pohody. Tieto zmeny v sociálnom prostredí majú značný vplyv na dopyt po cestovnom ruchu, neustále rastie aj dopyt po kultúrnom cestovnom ruchu alebo zážitkovom cestovnom ruchu. Liečebný cestovný ruch ako forma pomalého cestovania zameraného na relaxáciu a šťastie spolu s cestovným ruchom s dobrými životnými podmienkami sa stáva stále viac žiadaným či vyhľadávaným.

S cieľom aktívne reagovať na tieto zmeny životného prostredia a posilniť konkurencieschopnosť odvetvia cestovného ruchu má ústredná vláda v úmysle podporovať zážitkové pobyty v kláštore ako reprezentatívny produkt Kórei v oblasti cestovného ruchu, ktorý postupne zvyšuje počet účastníkov z domácich aj zahraničných občanov. Podporuje sa nielen miestny cestovný ruch, ale aj hospodárska obnova, ako je vytváranie pracovných miest.

V posledných rokoch, zatiaľ čo skúsené obchodné modely, ako sú tradičné hanok (한옥, tradičné kórejské domy), seowon (서원, kórejské neokonfuciánske akademie) a ubytovanie využívajúce paláce spolu s pobytmi na farmách, rýchlo rastú, účasť susedných náboženstiev na podnikaní s pobytovými skúsenosťami a potenciálny vstup sa stávajú tiež viditeľnými. Môže to pôsobiť pozitívne, pokiaľ ide o rozšírenie základne rôznych kultúrnych zážitkov, je to však ďalšia hrozba pre kláštorné pobyty kvôli zintenzívneniu konkurencie a nadmernej komercializácii kultúrnych zážitkov.

Chrámový pobyt v Kórei sa navyše spomalil v počte domácich a zahraničných účastníkov v dôsledku problémov, ako je obmedzenie vývoja obsahu programu v reakcii na zmeny životného prostredia, nedostatočná podpora zo strany vlády a miestnych samospráv a nedostatočná spôsobilosť pri prevádzkových inšpekciách.

Aj keď bol pokles tak nové dáta ukazujú nárast účastníkov v kláštorných pobytoch a najvýraznejší rast je možné očakávať okolo udalostí ako boli XXIII. zimné olympijské hry v Pchjongčchangu 2018. Na druhej strane je tiež možné očakávať pokles zahraničných turistov ak nie je dôvod prísť do Kórei.

Účelom tejto štúdie je preto navrhnuť plán ktorý dokáže revitalizovať, spopularizovať a vytvoriť trvalo udržateľný rast ako produkt kultúrneho cestovného ruchu predstavujúci Kóreu, v ktorej je zážitkový pobyt kórejskom budhistickom kláštore jedna z povinných vecí na programe pri návšteve krajiny a aj jej silným lákadlom.

1. Kórejská spoločnosť a viera

Touto kapitolou chcem poukázať na duchovnú tradíciu miestneho obyvateľstva, ktorá je veľmi silná a dlhotrvajúca, aj keď ju ovplyvnili rôzne smery.

Už od prvej zmienky predkov dnešných obyvateľov kórejského polostrova, tisíce rokov do minulosti s datovaním prvých štátnych útvarov na území malo miestne obyvateľstvo rôzne šamanské náboženstvá. Miestny šamanizmus vytrval ako hlavné presvedčenie ľudí až do príchodu prvých budhistických mníchov z Číny. Budhizmus sa na polostrove rozširoval úspešne a vo veľkej miere počas obdobia Troch kráľovstiev a následne výraznejšie počas zjednoteného kráľovstva Goryeo (고려). Počas tejto doby si budhizmus užíval veľkého vplyvu vo všetkých vrstvách obyvateľstva. Veľká zmena, úpadok až útlak budhizmu na polostrove začal po páde Goryeo (고려) a vzniku nového kráľovstva Joseon (조선), ktorá nahradila kompletne budhizmus na kráľovskom dvore konfuciánstvom a to sa stalo oficiálnou štátnou ideológiu celého kráľovského dvora. Budhizmus bol až tak v nemilosti že bolo úplne zakázané vznikaniu kláštorov v hlavnom meste.

Tento stav pretrval až do anexie Kórejského polostrova japonským cisárstvom roku 1910, kedy budhizmus prestal byť pod silnou kontrolou až útlakom, ale práve naopak, bol reformovaný s upravami podľa japonského vzoru a vznikali nové školy. Lenže budhizmus, či kórejský šamanizmus, neboli jediné náboženské smery, ktoré sa na polostrove v tej dobe nachádzali. Ako ďalší významný náboženský smer je kresťanstvo, ktorého lokálne významnejšie počiatky siahajú do obdobia neskorého obdobia kráľovstva Joseon (조선).

Prvý smer bola protestantská viera a druhý rímskokatolícka cirkev, aj keď na začiatku nemali veľké zastúpenie. Počas okupácie budhizmus, protestanti a aj rímskokatolíci sa snažili zvyšovať svoje počty, ale najviac sa to darilo práve kresťanským zborom. Ich prvotným členom a predstaveným sa darilo významne zvyšovať svoje počty práve preto že známy členovia revolúcie a odboja boli kresťanského vierovyznania a to dokonca sám Syngman Rhee (이승만) bol Metodistického vierovyznania.

Takto silne zakorenené kresťanstvo a v takom hojnom počte ako je v Južnej Kórei nie je tak bežný jav, ktorý sa vymyká zvyčajne situácii vo Východnej Ázii. Preto po ukončení okupácie polostrova sa na juhu, kde vznikla Južná Kórea pod dohľadom USA, narastal počet veriacich ešte rýchlejším počtom a ešte výraznejšie počas Kórejskej vojny, či následným strachom spojeným s bojom proti komunizmu, kedy kresťanská viera bola v politike silne počuť. Minimálne viacej ako budhizmus, ktorý bol na okraji politického spektra záujmu. Svoje tvrdenia zakladám na štatistických údajoch, ktoré sú znázornené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 1.: Štatistické údaje o počte veriacich v Južnej Kórei

Rok	Budhizmus		Rímskokatolícka cirkev		Protestantská cirkev		Ostatné náboženstvá*		Bez vierovyznania	
	%	Počet (mil.)	%	Počet (mil.)	%	Počet (mil.)	%	Počet (mil.)	%	Počet (mil.)
1950	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-
1960	3	-	2	-	5	-	-	-	-	-
1970	15	-	3	-	7	-	-	-	-	-
1985	20	8,059	5	1,865	16	6,489	2	0,788	57	23,216
1995	23	10,321	7	2,950	20	8,760	1	0,565	49	21,953
2005	23	10,726	11	5,146	18	8,616	1	0,481	46	21,865
2015	15,5	7,619	7,9	3,890	19,7	9,675	0,8	0,368	56,1	27,498
2017	19,6	10,078	6,4	3,290	20,3	10,438	0,3	0,154	53,4	27,458

*Ostatné vierovyznania zahŕňajú Won budhizmus, Konfuciánstvo, Cheondoism, Daesun Jinril Daejongism, a Jeungsanism.

Samozrejme rozmachu kresťanstva nepomohlo len to, že bolo učenie rovnosti pre všetkých čo pre vtedajšie nižšie postavené vrstvy občanov alebo nevoľníkov znelo veľmi zaujímavo. Ďalej rastu pomáhala aj to že kresťanskí misionári zakladali nemocnice, školy a mnoho iných organizácií popri svojej misijnej činnosti ako súčasť

ich poslania. Tým pádom zvyšovali úroveň gramotnosti u bežného človeka čo dovtedy mal len šľachtic.

Aj keď kresťanstvo v Južnej Kórei narastá na číslach a to hlavne protestantská cirkev, tak nesmieme zabúdať, že ako ukazujú dáta tak vzniká obroda aj budhizmu medzi obyvateľmi. Nie je úplne zrejmé, čím to môže byť, keďže téma tejto práce sa síce zaoberá jednou z moderných častí kórejského budhizmu, tak nie tým, aké spoločenské pohnútky ľudí presviedčajú na budhistickú vieru. Napriek tomu uvediem aspoň niekoľko možných dôvodov a to nesmierne rýchla a stresujúca spoločnosť, ktorá kladie každým dňom viac a viac tlaku na jednotlivca, zintenzívnenie propagácie budhizmu medzi obyvateľstvom a turistami, znovu objavovanie kultúrnych koreňov Kórejského polostrova a bohatej budhistickej minulosti, atď.

2. Príchod kórejského budhizmu na Kórejský polostrov

Ako už bolo trošku načaté príchod budhizmu v predošlej kapitole, tak si myslím že je ešte potrebné objasniť priebeh udomácnenia budhistických škôl na Kórejskom polostrove. Tak po tejto kapitole by malo byť zrejmé ako silne je budhizmus zakorenený v kórejskej kultúre a spoločnosti.

Dejiny budhizmus siahajú do obdobia niekedy medzi 6. až 4. storočím pred n.l. niekde v Indii. Následne sa Budhizmus cez rôznych obchodníkov a pútnikov dostal do Číny, kde v roku 372 n.l., prišiel mních Sundo (순도) do vtedajšieho kráľovstva Goguryeo (고구려), kde ho privítal vtedajší kráľ Sosurim (소수림왕). Následne spolu s kráľovským dvorom relatívne rýchlo prijali a prijali a uzákonili budhizmus ako štátne náboženstvo. O približne 12 rokov neskôr sa budhizmus rozšíril aj do Baekje (백제, r. 384), aj keď v tomto prípade prišiel mních Marananta (마라난타) priamo z Indie.

Aj keď kráľovstvo Silla (신라) susedilo v tej dobe v podstate už s Budhistickými kráľovstvami, tak jej to trvalo približne 150 rokov od uvedenia budhizmu v Goguryeo (고구려) kedy sa budhizmus oficiálne dostal aj sem. Na druhej strane, budhistické učenie ako také bolo uvedené mníchom Mukkoja (묵호자) počas vlády Nulji (눌지, 417-458) čo je skôr, potom nasledovaný zvýšený rozmach počas vlády kráľa Soji (소지, 479-500), ale najväčší rozmach bol až počas 23. kráľa Beopheung (법흥왕).

Po rozmachu medzi šľachtou z ostatných kráľovstiev, začínal byť zvýšený záujem o budhizmus medzi nižšími vrstvami obyvateľstva. Napriek tomu horná vrstva šľachticov Silla (신라) s dvorom zo začiatku nejako zvlášť neprejavili záujem, až by sa dalo povedať odolávali. Preto sa budhizmus spomína v rozmachu až o 150 rokov neskôr a to súvisí s príchodom na kráľovský dvor. Nasledujúci kráľ Jinheung (진흥왕) povzbudzoval jeho rast a uzákonil budhizmus ako štátne náboženstvo. Počas jeho vlády sa tiež začali trénovať elitní vojaci Hwarangdo (화랑도) aj v spirituálnej oblasti vďaka budhizmu. V tomto čase sa objavili aj významní učenci, ako napríklad mních Jajang alebo mních Wonhyo (원효). Výsledkom tohto obdobia šírenia budhizmu bol rozkvet viery, množstvo kráľov konvertovalo a mnohé mestá boli pomenované podľa slávnych miest za Budhovho života.

Významný rozmach Budhizmu pokračoval za zjednoteného kráľovstva Silla (신라), kde zastával silnú pozíciu štátneho náboženstva. Počas zjednotenej Silli (신라) sa kultúrne Budhizmus obohacoval, budovali sa nové chrámy (napr. Bulguksa (불국사)), a upevňoval si pozíciu v spoločnosti. Štátnym náboženstvom sa Budhizmus stal aj v kráľovstve Balhae (발해), ktoré vzniklo po páde Goguryeo (고구려), a rozprestieralo sa na severe od hraníc Silla (신라). Počas tohto obdobia vznikla škola Kórejský Seon (선), čo je v podstate známejšie pod názvom Zen.

Tento rozmach a prosperita pokračovala aj nasledujúce obdobie po páde zjednoteného kráľovstva Silla (후신라), ktoré nahradilo kráľovstvo Goryeo (고려).

V období Goryeo (고려) vznikla najdôležitejšia kolekcia kníh a budhistického vzdelania v dejinách Kórejského budhizmu, a to Tripitaka Koreana (고려 대장경), ďalej prehlbovanie učenia Seon (선), a ďalší významní učitelia (napr. Jinul (지눌)). Tento rozmach trval približne až do polovice či do takzvaného neskorého obdobia kráľovstva Goryeo (고려) kedy sa začala objavovať korupcia a silnejúce proti budhistické nálady v spoločnosti.

Tieto nálady v spoločnosti vyústili v potlačenie Budhizmu ktoré prišlo pri nastolení dynastie Joseon (조선). Potlačenie bolo až tak silné, že budhizmus sa vôbec nesmel praktizovať na kráľovskom dvore a už vôbec nemohli byť žiadne kláštory v hlavnom meste Joseon (조선) v Soule (서울). Táto situácia vzišla z toho, že nová dynastia bola naklonená myšlienkam tzv. Neokonfucianizmu a trvala až po pád dynastie. Za dané obdobie sa Budhistické školy, či smery zredukovali na jednu a to

Seon (선). Doba síce nebola naklonená Budhizmu, ale aj tak existovali významní myslitelia a učitelia ako napr. Gihwa (기화), tiež vznikali množstvo teraz už tradičných textov o praktizovaní budhizmu. Silné proti budhistické nálady pretrvávajú až po Kráľovnú Munjeong (문정왕후), ktorá ako zapálená praktizujúca budhistka prevzala vládu počas neplnoletosti syna a zrušila množstvo zákonov potláčajúcich budhizmus. To pomohlo trochu uľahčiť život budhistickým kláštorom, ale ich pozíciu z nenávisti po minimálne určitú akceptáciu v spoločnosti zmenila Japonská okupácia v rokoch 1592 až 1598, kedy vďaka svojím ozbrojeným družinám boli schopní pomáhať pri odrážaní Japonských okupantov. Tieto snahy viedol starnúci mních Seosan Hyujeong (서산휴정), autor množstva významných textov a dielčej práce pri zjednotení budhistického učenia v celom Joseon (조선).

2.1. Vývoj budhizmu v 20. storočí až po súčasnosť

Situácia potlačeného až niekedy persekovaného budhizmu trvala až po pád kráľovstva Joseon (조선, presnejšie po pád Kórejského cisárstva, 1910), pod nátlakom a prevzatím moci v Kórei Japonskom toho istého roku. Nová okupačná vláda opäť oživilo budhizmus ako skoro štátne náboženstvo, ale pod vplyvom Japonskej miestnej protektorátnej vlády v spojení s Japonskými budhistickými školami.

Od začiatku okupácie sa v Kórei píše moderné dejiny budhizmu, ktoré sú spojené s ťažkým začiatkom ako bola celá okupácia polostrova. Od prvých dní nového režimu nastali zmeny v organizácii kláštorov, ich vlastníctve a v celej zemi boli podriadené Japonskej budhistickej škole. Niektorí pre japonsko orientovaný budhisti začali preberať japonské zvyklosti celkom rýchlo. Japonská vláda kontrolovala 31 hlavných kláštorov v zemi a riadila ich z nového hlavného sídla budhizmu Kakwangsa (각황사) (teraz pod menom Jogyesa (조계사)). Počas Druhej čínsko-japonskej vojny bol Kórejský budhizmus ešte pod prísnejšou kontrolou miestnej správy.

Aj keď sa môže zdať, že kórejskí budhisti v podstate úplne a dobrovoľne spolupracovali s okupantmi, tak to nie je úplne pravda. Najvýznamnejší predstaviteľ odboja z radou kórejského budhizmu bol Yongseong (용성 진종), ktorý patril medzi 31 predstaviteľov Sam-il (3-1) Movement (삼일 운동, Hnutie 1. Marca).

Celá okupácia skončila 15. augusta 1945, a tým pádom bol oslobodený kórejský budhizmus od Japonského vplyvu a kontroly, čo znamenalo opätovné zavedenie celibátu a čiastočné navrátenie k tradícii pred okupáciou. Vznikol jeden veľký rád, či správnejšiehlavnejšia škola pod názvom Jogye (조계) s pôvodom siahajúcim až ku Kráľovstvu Silla (신라), ktorý má najviac chrámov po celej Južnej Kórei v rádov stovák. Po okupácii Kórejský budhizmus nemal najlepšie postavenie v očiach vlády a časti spoločnosti za to že boli kláštory ktoré spolupracovali s Japonskou garnitúrou. Preto už v 50. rokoch sa vtedajší prezident Syngman Rhee so spolupracovníkmi snažil viacej rozdeliť a oslabiť budhistické rády v krajine. Vznikla dokonca kampaň v roku 1954 namierená proti tzv. Japanizovanými budhistami. Západne vzdelanie a vyučovanie, posilnenie postavenia žien a chudobných vytváralo rozbroje v spoločnosti. Významný rozbroj bol medzi mníchmi, ktorí udržiavali celibát a tými, ktorí sa počas okupácie riadili Japonským spôsobom a sa sobášili. Rozbroje boli také veľké že vznikali pästné bitky medzi mníchmi kvôli kontrole nad chrámom. Ako tieto problémy pokračovali tak Kórejský budhizmus stratil na svojej sile a počte veriacich. Týchto následne kresťanský misionári preberali na svoju vieru.

Nasledujúcich 60. rokoch sa situácia postupne upokojila a kórejský budhizmus sa chcel modernizovať či reformovať v modernú organizáciu. To znamenalo presne danú štruktúru rádu, zameranie sa na mladistvých, propagáciu a šírenie budhistického učenia, spoločenstva a duchovného rastu podľa Pprotestanského vzoru. Tieto kroky modernizovali kórejský budhizmus.

Počas prezidentúry Chun Doo-hwan (전두환, Metodista), sa pod jeho dozorom zaviedla proti budhistická politika s pokusom o obmedzenie budhistických činností. Množstvo chrámov bolo zmenených na turistické oblasti, lesy riadené štátom, ďalšie chrámy zbavené autonómnosti. Jogye (조계) bol dost' perzekvovaný, hlavné sídlo bolo preskúmané vládou a to všetko za účelom tzv. "očistenia" Budhizmu od Komunizmu. Výsledkom bolo hlavne to, že vzniklo hnutie za účelom šírenia Budhizmu čo najväčším masám ako odpoveď na agresívnemu kresťanskú proselytizáciu v Kórei.

Od polovice 80. rokov sa Budhizmus rozšíril a stále sa rozširuje cez budhistické médiá a vzdelávacie organizácie. Niektoré budhistické rády majú niekoľko univerzít, škôl a seminárov po celej krajine.

Nepokoje, ktoré pokračovali aj v 90. rokoch vyústili v poškodzovanie chrámov, umeleckých diel a prípadných agresívnych pokusov o konverziu hlavne pri Budhistických univerzitách. Tieto udalosti boli organizované hlavne protestantskými skupinami v krajine a pomáhalo im aj to, že väčšina členov vlády boli zvyčajne ľudia práve z protestantských zborov.

Na prelome tisícročí sa situácia postupne upokojovala a menila až na toľko, že občania začínali byť kritickí voči Protestantskými kostolmi a ich vodcami, pretože pravidelne útočia na budhistické organizácie s agresívnymi konverzačnými praktikami. Zväčšujúca sa nespokojnosť s Protestantskými zbormi v Južnej Kórei malo následok úbytok ich členov, duchovnú a kultúrnu obnovu Budhizmu po celej krajine a nárast veriacich v Budhovo učenie. Ako sa situácia zmenila i s nárastom turizmu v Kórei sa začína pozerat' na Kórejský budhizmus ako dobrý kultúrny artikel pre miestu a aj vonkajšiu propagáciu živých tradičných kórejských hodnôt v spoločnosti.

Týmto úvodom do kórejského budhizmu som chcel poukázať na dôležitú úlohu ktorú budhistická náuka zohráva počas dejín a v spoločnosti. Tiež je dosť patrné že budhizmus ako taký prešiel dosť trnistou cestou. Prežil všetky útrapy ktoré naňho prišli v priebehu vekov a teraz v 21. storočí sa modernizuje a pretvára v modernú náboženskú spoločnosť. V nasledujúcich kapitolách túto skutočnosť potvrdzuje význam zážitkového a poznávacieho pobytového programu v kláštoroch, či už pre miestnych alebo zahraničných turistov.

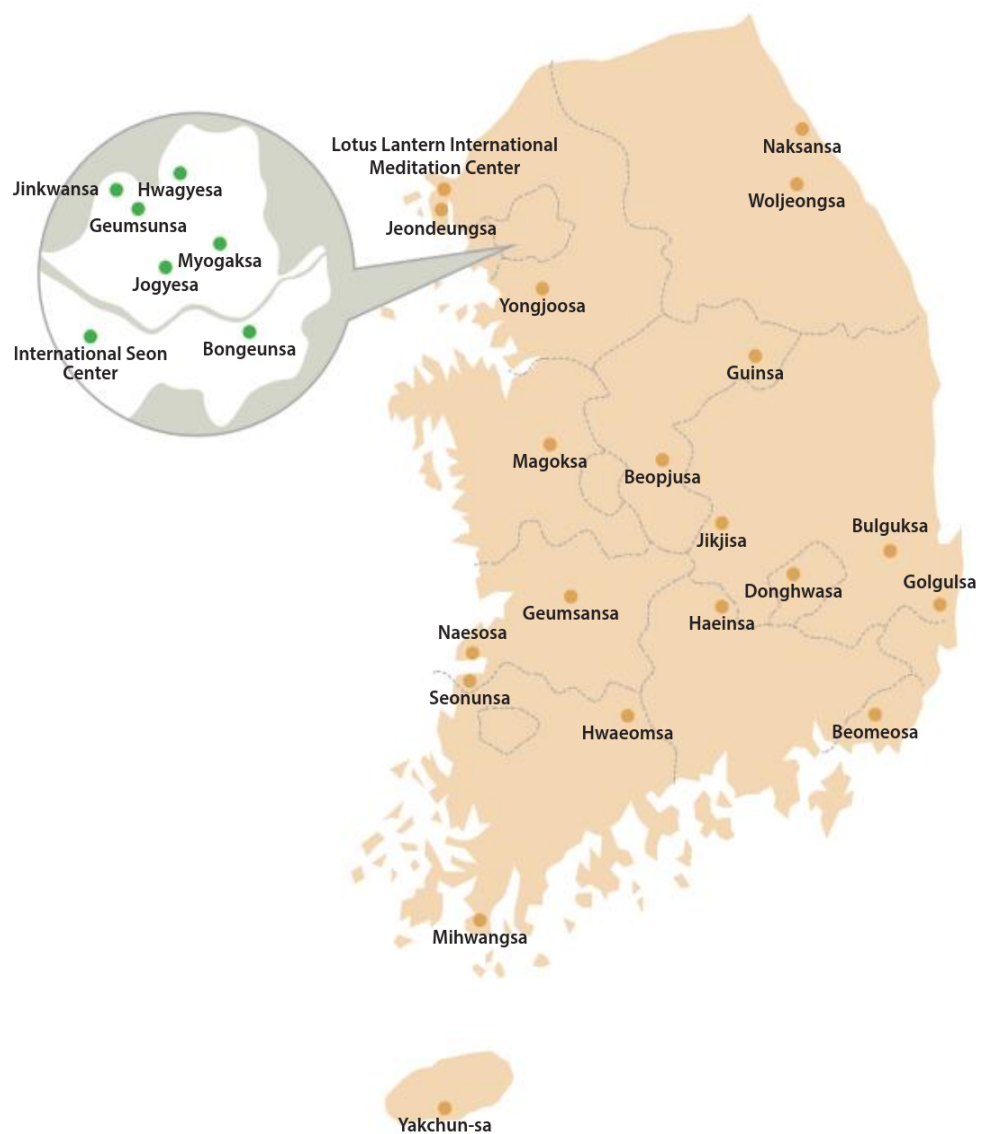
3. Svetový šampionát v Kórei a vznik programu Templestay

V roku 2002 sa mal v Kórei uskutočniť FIFA World Cup, a s tým vznikla otázka nedostatku ubytovacích kapacít pre zahraničných účastníkov daného šampionátu. Ako možné riešenie danej situácie sa Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu Kórei v spolupráci s rádom Jogye (조계종, ktorý mal poskytnúť budhistické kláštory ako spôsob tradičného ubytovania s prípadným kultúrnym programom. Dané kultúrne akcie mali slúžiť ako rozšírenie ich pobytu v Kórei počas šampionátu.

Prototyp Templestay programu vznikol pre plán “Visit Korea Year 2001-2002” a bol organizovaný komisiou daného turistického plánu a predstavenými členmi rádu.

Prvý Templestay, či zážitkový pobyt v kláštore sa uskutočnil v kláštore Jikji (직지사) na hore Hwangaksan (황악산), kde sa ho zúčastnilo 33 zahraničných veľvyslancov s ich rodinnými príslušníkmi. Program zažil úspech s pozitívnymi reakciami no a už počas prvého roka ubytovali 2558 turistov (1299 Kórejcov a 1259 cudzincov). Následne počas roku 2003 program prechádzal postupnými zmenami podľa podnetov z pilotného roku. Za rok 2002, pozbierali všetky informácie, návrhy a výsledky programu za účelom toho, aby bol celý program lepšie naplánovaný, vyriešené chyby, prípadne naplánované rozšírenie pozitívnych častí programu. Po vyriešení všetkých záležitostí a vytvorení presnej štruktúry celého programu a jeho priebehu bol program predaný pod správu rádu Jogye (조계종). Následne bola založená organizácia “Cultural Corps of Korean Buddhism” pod správou daného rádu ktorý riadil zážitkové pobyty vo vlastnej réžii od roku 2004 a funguje až do dnešných dní.

Je jeden z hlavných turistických programov v Kórei a dokonca v roku 2009, OECD ho vybrala ako jeden z piatich najúspešnejších spojení kultúry a turizmu.

Obr. 1.: Mapa Južnej Kórei s vyznačenými chrámami
ktoré poskytujú pobyty pre cudzincov

4. Templestay a popis častí pobytu

Ako už bolo spomenuté v predošlej kapitole, tak v priebehu roku 2004 začal program zážitkových pobytov v kláštoroch fungovať v samostatnej rézii rádu Jogye (조계종) za účelom kultúrneho prehĺbenia zážitkov v Kórei, a tiež psychického očistenia v modernej dobe cez meditáciu a spoznania života v Kórejských budhistických kláštoroch. Templestay v preklade znamená pobyt v kláštore, alebo ešte správnejšie v chráme, spojený s rôznymi aktivitami. Väčšinou trvá dva dni a jednu noc a uskutočňuje sa pravidelne každý deň. Program pozostáva z predstavenia daného chrámu, Seon (선) meditácie, Da-seon (다선) či je čajový ceremoniál, kláštorného jedla, Yebool (예불) čo je ranná modlitba a zazitie tradičnej kórejskej kultúry cez rôzne ďalšie aktivity spojené s kórejským budhizmom. Tiež program sa dá ešte deliť na tzv. intenzívny a voľnejší priebeh, a to podľa toho, či sa účastník se zapojiť do všetkých aktivít tak ako mnísi, alebo mať radšej ten voľnejší priebeh, čo predstavuje menej prísne pravidlá počas daného pobytu.

4.1. Príchod a chrámová prehliadka

Väčšina, ak nie každý, pobyt v chráme začína okolo obeda a trvá až do ďalšieho dňa obedňajších hodín. Pri príchode dostane každý účastník chrámové oblečenie, v ktorom strávi celý pobyt, sú mu vysvetlené pravidlá pobytu a následne je prehliadka celého komplexu. Prehliadka spočíva v poznaní dejín a významu budhizmu, kláštora a dennodenného života mníchov či mníšok v danom kláštore.

4.2. Meditácia Seon (선)

Daná meditácia patrí medzi najdôležitejšie činnosti v Kórejskom budhizme. Skrz ňu by sa mal každý účastník pokúsiť prerušiť tok všetkých myšlienok a pokúsiť sa o očistenie mysle s možným navrátením do pokojného stavu. Meditácia trvá približne 50

minút nasledovaná rýchlou a pomalou prechádzkou po dobu 10 minút. Niektoré menšie obmeny môžu byť na základe každého chrámu, ale základ je rovnaký.

4.3. Kláštorná strava

Ďalšou významnou súčasťou každodenného života mníchov je aj strava. Aj skrz ňu sa praktizujú myšlienky Kórejského budhizmu. Strava pozostáva hlavne z ryže a zeleniny, je podávaná v drevených miskách a je prízvukované že sa jedná o činnosť pri ktorej sa dbá na to aby ani zrnko ryže vyšlo nazmar. Pred jedlom sa ešte recituje časť Budhistického učenia a celý akt jedenia aj prípravy je nie len spôsob prípravy jedla, ale aj určitý spôsob praktizovania Budhizmu.

4.4. Čajový obrad Da-seon (다선)

Podľa nauky pitie čaju a meditácia je v podstate to isté z čoho aj vyplýva názov Da-seon³ (다선). Pri danej činnosti sa praktizuje všímavosť a koncentrácia pomocou varenia a pitia čaju. Pitie čaju je dôležité pretože počas pitia funguje našich päť zmyslov naraz. Naše oči vidia farbu, uši počujú zvuk vody, nos cíti vôňu, jazyk chuť čaju a ruky cítia teplo šálky. Tiež počas celého obradu je príjemná atmosféra a možná rôzna diskusia práve s mníchom či mníchmi.

4.5. Ranná modlitba Yebool (예불)

Bežný deň v kláštore začína rannou modlitbou pri ktorej sa účastia všetci v danom kláštore. Je to obrad, pri ktorom sa vzdáva úcta Budhovi, Bódhisattvom (ľuďom idúcim v ceste Budhy) a všetkým jeho učeníkom. Ako každá takáto udalosť tak prebieha pri Budhistických spevoch, počas ktorých počúvanie nám môže priniesť pokoj a očistenie.

³ Da-seon sa dá rozložiť na Da čo predstavuje čaj a čajový obrad a na Seon čo predstavuje meditáciu;

4.6. Vyskúšanie kórejskej kultúry

Popri všetkých činnostiach si účastníci môžu vyskúšať niektoré z tradičných činností spojených s Budhistickými klášťami v Kórei ako napríklad tradičná tvorba lotosových lampiónov, tvorba modlitebných náhrdelníkov spojených s meditáciou, Ingyeong (인경, činnosť, pri ktorej sa otláča papier o drevené dosky s vyrytými učeníami Budhu alebo iných sútier), prípadne príprava budhistickej stravy.

4.7. Počet účastníkov a ich rast

V predošlých podkapitolách spomenuté činnosti sú v podstate totožné pre všetky kláštory v krajine, keďže sa jedná o cielene organizovaný program rádu Jogye (조계종) s podporou Kórejskej vlády v rámci šírenia kórejskej kultúry v zahraničí. Samozrejme, môžu byť nejaké obmeny ale podstata je rovnaká. Vďaka pozitívnemu prvotnému prijatiu a snahám o propagáciu tak počet účastníkov relatívne rýchlo rástol každým rokom, ale čo je prekvapujúce že oveľa viac účastníkov je medzi miestnymi ako cudzincami ako je zrejme z nasledujúcej tabuľky. Dôvodom môže byť, že predtým v podstate nebolo možné takto zažiť život v kláštore, či si vyskúšať kláštorň život na krátku dobu.

Tab. č. 2.: Ukážka popularity programu v priebehu rokov

Rok	Počet kláštorov	Kórejci		Cudzinci		Dohromady	
		Počet	Zmena v %	Počet	Zmena v %	Počet	Zmena v %
2002	33	1 299	-	1 259	-	2 558	-
2003	16	33 580	2485,07	1 554	24,43	35 134	1273,5
2004	36	33 695	0,34	3 207	106,37	36 902	5,03
2005	41	45 952	36,3	6 617	106,3	52 549	42,4
2006	50	61 417	33,7	9 497	43,5	70 914	34,9

2007	74	68 119	10,9	13 533	42,5	81 652	15,1
2008	87	92 694	36,1	20 106	48,6	112 800	38,1
2009	102	121 494	31,1	19 399	-3,5	140 893	24,9
2010	109	152 937	25,9	20 045	3,3	172 982	22,8
2011	118	187 937	22,9	24 550	22,5	212 487	22,8
2012	109	146 640	-22,0	23 752	-3,3	170 392	-19,8
2013	114	164 853	12,4	21 743	-8,5	186 596	9,5
2014	110	167 828	1,8	25 560	17,6	193 388	3,6
2015	120	184 275	9,8	28 014	9,6	212 289	9,8
2016	123	186 186	1,03	36 536	30,4	222 722	4,9
2017	137	229 264	23,14	47 221	29,25	276 485	24,14
2018	135	233 319	1,77	53 291	12,79	286 610	3,66
2019	137	247 783	6,2	47 058	-11,7	294 796	2,86

*Uvedené údaje boli poskytnuté priamo od Cultural Corps of Korean Buddhism (6.5.2020)

Podľa daných údajov je zrejme že o program Templestay majú hlavne záujem miestni obyvatelia, ktorých môže lákať ich záujem o poznanie a prehĺbenie znalostí o budhistickej viere, nový a zaujímavý spôsob ako si uľaviť a uvoľniť myseľ počas tejto stresujúcej a urýchlenej doby, akú zažívajú mnohí Kórejci každodenne. Na druhej strane narastá záujem aj u zahraničných turistov, aj keď do roku 2018 kedy bola Zimná olympiáda v PyeongChangu a tiež zvýšený záujem v roku 2017 vďaka propagácii Kórejského turizmu pred olympiádou.

Nasledujúcou tabuľkou by som chcel poukázať, že sa účastníci programu Templestay neuchádzajú o pobyt len vo veľkomestách, ale aj v odľahlejších oblastiach. Na to som si vybral chrám Beopju (법주사) ktorý sa nachádza vnútrozemí Južnej

Kórei, v Národnom parku Songnisan, relatívne izolovaný od civilizácie. Čo môže znamenať určité výhody aj nevýhody na ktoré sa zameriavam v nasledujúcich kapitolách.

Tab. č. 3.: Nárast účastníkov v chráme Beopju (법주사)

Rok	Kórejci		Cudzinci		Dohromady	
	Počet	Nárast v %	Počet	Nárast v %	Počet	Nárast v %
2006	2 182	-	149	-	2 331	-
2007	1 470	-32,63	38	-74,49	1 508	
2008	2 205	50	164	331,58	2 369	
2009	2 859	29,66	213	29,88	3 072	
2010	2 504	-12,42	143	-32,86	2 647	
2011	1 398	-44,17	91	-36,36	1 489	
2012	2 177	55,72	313	243,96	2 490	
2013	3 514	61,41	330	5,43	3 844	
2014	2 734	-22,2	423	28,18	3 157	
2015	1 703	-37,71	357	-15,6	2 060	
2016	1 727	1,41	357	0	2 084	
2017	2 349	36,02	397	11,2	2 746	
2018	3 377	43,76	661	66,5	4 038	
2019	4 152	22,95	806	21,94	4 958	

*Uvedené údaje boli poskytnuté priamo od vedenia chrámu Beopju (법주사)

5. Klasický pobyt v kláštore

Základný pobyt v kláštore pozostáva z dvoch dní a jednej noci v areáli kláštora. V oddelenej časti sa nachádzajú separované ubytovanie pre mužov a ženy. Program začína zvyčajne okolo jednej hodiny poobede a končí nasledujúci deň na obed. Prvá vec po príchode je uvítanie, prezlečenie do kláštorného oblečenia a uzrozenie účastníkov s pravidlami daného kláštora. Následne je na zozname prehliadka kláštora s priľahlým okolím, oboznámenie s históriou budhizmu a daného kláštora. Po tejto prechádzke je večera kde sa účastníci oboznámia so stolovaním a spôsobom jedenia v kláštore. Večera sa musí zjesť celá a nesmie sa nič vyhodit' v zmysle neplýtvania jedlom. Po jedle sa ide vypočuť budhistické hudobné nástroje ktoré majú zvolávaciu a aj duchovnú úlohu. Týmto zvolaním sa oznamuje čas modlitby. Po skončení hudby sa všetci účastníci presunú do modlitebnej haly kde sa koná večerná modlitba so všetkými účastníkmi.

Druhý deň začína s ostatnými mníchmi o štvrtej ráno. Zhromaždenie na rannú modlitbu ktorá začína od pol piatej a ide do piatej. Ranná meditácia skončí a nasledujú raňajky s rovnakým priebehom ako večera. Pobyt pokračuje zhotovením budhistického náhrdelníku či inak povedané budhistického ruženca so 108 korálikmi. Počas tvorby ruženca sa účastníci snažia tiež ponoriť do svojich myšlienok a pokúsiť sa uvoľniť svoju myseľ. S vytvorením ružencom sa účastníci presunú na čajový obrad s mníchom kde sa môžu pýtať všetko čo ich zaujíma o budhizme, kláštore či živote mníchov. Čajový obrad skončí a nasleduje obed po ktorom je ukončenie pobytu v kláštore.

Takýto dvojdňový pobyt je v skoro nezmenenej podobe na všetkých kláštoroch ktoré sa účastnie programu zážitkových pobytov. Iba niektoré kláštory ponúkajú program niekedy v trošku pozmenenej podobe. Napríklad tvorba papierových lampiónov, prepis budhistických sútier či nácvik kórejského bojového umenia Sunmudo [선무도, v kláštore Golgul (골굴사)]. Tieto aktivity sú ale nie bežne až výnimočné pre jeden kláštor. Aj keď aktivity sú dosť podobné tak účasť v kláštoroch je celkom slušná a má rastúcu tendenciu ako poukazujú dáta v tabuľke číslo dva. Napriek nárastu každoročného počtu účastníkov je dosť preukázateľný rozdiel medzi

miestnymi a zahraničnými účastníkmi daných zážitkových pobytov. Dôvodom môže byť to že budhizmus je stále veľkým lákadlom hlavne miestnych obyvateľov ktorý relatívne donedávna nemali možnosť zažiť kláštor bez toho aby sa nemuseli stať mníchom či mníškou. Cudzinci nemajú až tak snahu navštíviť kláštor na dlhšie než niekoľko hodín vo väčšine prípadov aj preto že kláštory sa nachádzajú v horách a aj to že cudzinci sú v Kórei väčšinou len na niekoľko dní.

Podľa mňa problém s týmto programom je to že v je skoro v nezmenenej podobe od kedy vznikol celý tento zážitkový pobyt. Ako to vzniklo v roku 2002 tak sa to len trošku zmenilo aby sa mohlo prihlásiť čo najviac uchádzačov, ale žiadne väčšie inovácie nenastali. Preto v nasledujúcich kapitolách by som chcel navrhnúť možné spôsoby rozšírenia služieb a zatraktívnenie celého pobytu v kláštoroch.

6. Rozšírenie zážitkových pobytov

Za účelom zvýšenia počtu zahraničných turistov by mohlo pomôcť rozšírenie možností pobytov v kláštoroch. Vytvorenie balíčkov na dlhšie pobyty môže prispieť k prehĺbeniu znalostí o budhizme, prečistenia mysle a tela či prežitie jednej z posledných možností tradičného života v Kórei.

Ako základné rozšírenie by bolo vhodné vytvoriť plán programu ktorý bude mať rozsah od troch dní až po mesačný pobyt. Jednalo by sa o rôzne spôsoby ako si užiť dané prostredie alebo život v kláštore. Zároveň pripraviť možnosť zostaviť možnosť pobytu v rôznych kláštoroch v zmysle kláštorného turizmu skrz Kóreu. Začínalo by sa v Soule, pokračovalo smerom na Daejon, Gwangju, Daegu, Gyonju, cez Pusan smerom ostrov Jeju a nasledne letecky naspäť do Soulu. Za týmto účelom je potrebné vytvoriť turistické značenie podobné Českému a Slovenskému turistickému značeniu ktoré by slúžilo ako jednoduchý navigačný systém v rámci tohto spôsobu turistického pobytu.

V totmo smere možného zlepšenia programu je možné tiež vo veľkej miere rozšíriť pole pôsobenia kláštorov o okolité prostredie. Rôzne kláštory by mali byť schopné sa pospájať s rôznymi poľnohospodármi za účelom vytvorenia pobytov

spojených s pestovaním zeleniny, ovocia ale aj čaju a tiež chovanie zvierat. Jednalo by sa o takzvané zážitkové farmy v spojení s budhistickým učením a očistou cez vykonávanie práce, pri ktorej by mohli meditovať a zároveň sa naučiť novým schopnostiam.

Tiež ako možnosť je prijateľné raz za určitú dobu vytvoriť obnovovacie pobyty pri ktorých by sa jednalo o to že každý chrám potrebuje raz za čas prejsť rekonštrukciou. Samozrejme nemuselo by sa jednať len o chrámy v ktorých sa pobyt uskutočňuje, ale skôr by sa jednalo o chrámy ktoré nie sú obývané pravidelne alebo nie až tak často navštevované.

Všetky tieto možnosti sú rozvedené do väčších detailov v nasledujúcich kapitolách pre každý navrhnutý spôsob oživenia programu.

6.1 Dlhšie pobyty v kláštoroch

Základný harmonogram pobytu hovorí o dvoch dňoch a jednej noci čo vo výsledku nie je úplne pravda. Pravda je taká že za tento čas sa dá spoznať celkom dosť o budhizme, kláštoroch, kórejskej kultúre a mnoho ďalších vecí. Na druhej strane kláštory neponúkajú ďalšie možnosti čo je trošku nešťastné pre turistov ktorý by chceli spoznať viac alebo zažiť hlbšie precítanie kórejského budhizmu.

6.1.1 Päťdňový pobyt v horách

Pre turistov ktorý by chceli dlhší pobyt za účelom prehĺbenia sebapoznávania a budhistickej skúsenosti by sa mali byť pripravené pobyty o dĺžke piatich dní v horských kláštoroch. Takýto pobyt by začal približne rovnako ako základný dvojdný pobyt, ale hlavný rozdiel by bol že v oddialiť sa modernej doby.

Oddialenie spočíva v tom že účastník odovzdá všetky elektronické prostriedky modernej doby, utiahne sa do kláštora v horách kde strávi minimálne päť a najviac sedem dní. Program by mohol vyzeráť nasledovne:

1. deň - Príchod do kláštora, prevzatie budhistického oblečenia a úvodné privítanie s oboznámením povinností mníchov a mníšok. Úvodná prechádzka

okolo areálu kláštora pri výklade jeho dejín a dejín budhizmu a vysvetlenie základov učenia budhizmu. Nasledujúca večera, predstavenie kórejskej budhistickej vegetariánskej kuchyne. Po večeri vypočutie zvolávania k modlitbe a presunutie sa do modlitebnej haly. Zúčastnenie sa prvej večernej služby a deň je ukončený príchodom na ubytovanie.

2. deň - Deň začína skoro ráno s ostatnými mníchmi už o štvrtej ráno. Ranné zvolanie na modlitbu, po skončení nasledujú raňajky. Prvý voľnejší program s možnosťou vytvorenia si vlastného budhistického ruženca. Jedná sa o 108 korálikov ktorý účastníkom ostáva a budú ho používať po celú dĺžku pobytu. Kto má vytvorený ruženec tak nasledujúci je čajový obrad špecifický pre miestny budhizmus. Pri miske čaju je otvorená diskusia s predstaveným mníchom a smie sa rozprávať o veciach súvisiacich s budhizmom a životom v kláštore. Na konci rozhovoru sa postupne presnú všetci na obed, nadväzujúci program už bude iný od štandardného pobytu. Pokračuje sa obedňajšou meditáciou. Rozdaním úloh pre účastníkov s pomocou chodu kláštora ako je napríklad zametanie chodníkov, príprava ingrediencií pre kuchyňu alebo tiež upratovanie modlitebných hál. Aj tieto činnosti sú súčasťou meditácii a hľadania odpovedí na vnútorné otázky. Pred večerou by mala nasledovať prechádzka okolím kláštora spojená s meditáciou v chode. Večera je odmenou na konci dňa a pred spaním je ešte opätovné zvolanie na večernú modlitbu. Po ktorej už nasleduje koniec dňa.
3. deň - Ráno, obed a večera vyzerá v podstate rovnako ako predošlé dni. Ranná, obedňajšia a večerná modlitba tiež je v rovnakom režime. Zmena programu je bude záležať od kláštora a ročného obdobia. Ako klasické činnosti by mali byť tvorba budhistických lampiónov, prepis sútier alebo cvičenie na rôzne hudobné nástroje slúžiace k meditáciám. Tiež by sa účastníci mohli oddávať samostatným meditáciám či už v kláštore alebo v jeho okolí.
4. deň - Tak ako predošlé dni rozvrh jedla a modlitieb sa veľmi nemení. Na druhej strane ďalší krok v uvoľnení mysle od modernej doby a jej technológii je vyskúšania sľubu mlčanlivosti a utiahnutia sa do úplne tichej meditácie. Za celý deň by účastník nemal prehovoriť ani jedno slovo až do ďalšieho dňa aby

si prečistil myšlienky a pokúsil sa upokojiť nutkanie bezmyslovito rozprávať.

Pri tejto činnosti je preferovaná meditácia v chode odohravajúca sa v prírode.

5. deň - Ranný, obedňajší a večerný program sa nemení. Po raňajkách sa opäť odohráva čajový obrad pri ktorom sa tentokrát nerozpráva o budhizme či živote v kláštore, ale rozoberá sa ako si viedli účastníci a či považujú svoj pobyt za úspešný. Aj keď samozrejme to je dosť subjektívny pocit a mních sa s nimi snaží zistiť podstatu ich osobného cieľa. Pri tejto diskusii je tiež vhodné udržať všetkých na ceste uvoľnenej mysle, tak aby hneď ako prídu do bežného sveta nezabudli na to čo sa naučili počas svojho pobytu. Diskusia by bola zakončená obedom, odovzdaním kláštorného oblečenia a rozlúčením s mníchmi.

V prípade že kláštor by chcel vytvoriť dlhší program o dva dni aby celkový pobyt trval celý týždeň, tak činnosti piateho dňa by sa presunuli na posledný deň. Ďalšie dva dni v programe by znamenali nie veľkú zmenu. Okrem bežných činností ktoré sú pri chode kláštora ako varenie, upratovanie a iné by účastníci mali viac času na seba meditácie a diskusie s mníchmi vo voľnom čase. Prípadne niektoré kláštory ako napríklad Haeinsa temple, ktorý uchováva významnú zbierku budhistických dokumentov vyrezaných na drevených doskách, pod názvom Koreana tripitaka by mohol vytvoriť jednodňovú dielňu za účelom vyrezania krátkej sútry. Žiaci dielne by mohli prípadne použiť sútry ktoré by si vytvorili počas tretieho dňa. Samozrejme takéto činnosti by mohlo byť komplikované vytvoriť v každom kláštore a preto by sa vytvorili činnosti špecifické pre daný kláštor alebo oblasť a boli by za príplatok rozšírenia pobytu.

6.1.2 Pobyt v dĺžke dvoch až štyroch týždňov.

Takto predĺžený pobyt bude poskytovaný každým budhistickým kláštorom a je už kompletne zameraný na turistov ktorí majú záujem nie len zažiť kórejský budhizmus, ale aj sa ho naučiť praktizovať na každodennej báze. Prvý týždeň by bol podstate totožný s päť dňovým programom až na to že bude postupne pripravovať účastníkov tak aby boli schopní každodenného života ako každý miestny obyvateľ kláštora. Harmonogram celého pobytu je zameraný na naučenie správneho modlenia

sa, meditácie, recitovania sútier a ďalších potrebných činností spojených s chodom kláštora. Uchádzači týchto programov by mali približne v polovici druhého týždňa pomáhať v chode kláštora spojených so štandardným a aj rozšíreným päť dňovým pobytom. Spôsob zapojenia je možný napríklad ako pomocná sila pri činnostiach spojených s dohľadom nad rozdelenými činnosťami, predvádzaním rôznych aktivít súvisiacich s pobytom a ďalšie podľa potreby.

Po skončení pobytu by sa účastníci mohli uchádzať o ďalší mesiac. Predĺženie by muselo byť schválené dohľadajúcimi mníchmi ktorí majú na starosti daný dlhodobý program.

6.2 Vytvorenie turistickej cesty

V Európe je dlhá tradícia kresťanských púti ako je napríklad cesta do Santiaga de Compostela, kam sa ubera každoročne veľa veriacich kresťanov, ale aj ľudí inej viery či bez viery. Postupujú túto cestu za účelom duchovnej očisty a sebaznávania. Niektorí pútnici túto cestu absolvujú aj niekoľkokrát za život a zakaždým majú pocit novej životnej cesty. Ak by sme chceli nájsť známejšiu putnícku trasu vo Východnej ázii tak jedna známa trasa je v Japonsku, na ostrove Šikoku. Jedná sa o Shikoku Pilgrimage, kde sa putujúci vydá na cestu spoznania 88 kláštorov a je to spojené s mníchom Kúikai. Štandardne ide o cestu dlhú 1200 km a trvá 30 až 60 dní.

Takáto pútnická cesta sa dá nájsť aj v Kórei. Jedná sa o cestu slávneho kórejského budhistického mnícha a učenca Wonhyo⁴ (원효). Tento mních putoval do

⁴ Wonhyo (원효, 617 - 686), jeden z najobľúbenejších a nekonvenčných mníchov v Kórei, bol veľkým učencom s viac ako 80 komentármi a esejmi, ktoré mu pripisovali. Narodil sa do jednoduchej rodiny v kráľovstve Silla (신라), Wonhyo (원효), stal sa mníchom na mnoho rokov, vzdal sa formálneho náboženského života aby učil bežných ľudí. Bol známy tým, že nosil nádobu na vodu v tvare tekvice, tancoval a spieval po celej krajine a povzbudzoval ľudí, aby spievali a recitovali Budhovo meno. Na krátky čas sa oženil s princeznou a mal syna, ktorý sa stal vedúcim konfuciánskym učencom. Legenda hovorí, že počas púte do Číny našiel osvietenie po tom, ako vypil zhnitú vodu z lebky. Táto skúsenosť sa stala základom jeho uvedomenia, že „nič nie je čisté a nič špinavé; všetko sa robí myslou“. Wonhyo (원효) nás učí žiť v Buddhovej mysli tým, že sa vracia k pôvodu *One mind* (Jednej mysle). Jeho filozofia *One Mind* (Jednej mysle) má veľký význam pre moderný svet, v ktorom ľudia žijú v chaose a klamoch v dôsledku nevedomosti o svojej skutočnej povahe a pripútanosti k menu a forme.

Číny s cieľom cesty študovať budhizmus. Počas cesty a stále ešte na území vtedajšieho kráľovstva Baekje objavil osvietenie, ktoré následne šírili po kórejskom polostrove.

Táto cesta ktorá by mala slúžiť na spoznanie Wonhyo (원효), jeho učenia a tiež spoznanie seba samého a to tak že sa ide v jeho šľapajách. Dĺžka trasy je približne 500 km a mala by trvať minimálne 12 dní, ale celková doba bude závisieť od rýchlosti pochodu a celkovej nálady putujúcich. Táto trasa nie je o tom spraviť časový rekord, či ujsť čo najviac km. Ako bolo spomenuté ide hlavne o pokoj na ceste a pokoj v sebe samom.

Hlavný cestný harmonogram vyzerá nasledovne:

1. časť: Začiatok cesty je v chráme Bunhwang (분황사) ktorý je priamo spojený s mníchom Wonhyo (원효) a ide sa smerom do chrámu Oeo (오어사). V chráme je poskytované ubytovanie pre pútnikov. Je odporúčané sa zúčastniť sa večernej meditácie.
2. časť: Ráno budíček s mníchmi v chráme Oeo (오어사), raňajky a potom ranná modlitba Yebool (예불). Cesta potom pokračuje z chrámu do dediny Yangdong (양동) kde je aj ubytovanie. Yangdong (양동) je historická dedina a je tam možné vidieť pekné historické pamiatky. Je možné byť unavený po prvých niekoľko kilometrov takže nie je mimo program tu stráviť aj jeden celý deň po príchode.
3. časť: Z dediny Yangdong (양동) po raňajkách a meditácii je smer do chrámu Daejeon (대전사), ktorý sa nachádza v národnom parku Juwangsan. Ubytovanie je opäť zabezpečené v chráme. Keďže chrám sa nachádza v národnom parku je veľmi príjemne mediovať niekde v odľahlých častiach počas prechádzky.
4. časť: Budíček v chráme Daejeon (대전사) a po ranných povinnostiach spojených so životom v chráme sme na ceste do mesta Cheongsong (청송). Pobyt je tentokrát v hoteloch pripravených na pútnické výpravy.
5. časť: Po odpočinku v meste Cheongsong (청송) je ďalšie mesto Yeongyang (영양) a ubytovanie tiež v meste.
6. časť: Ráno vychádzame z Yeongyang (영양) a pokračujeme smerom na horu Cheongryang (청량산), kde sa nachádza chrám rovnakého mena Cheongryang (청량사). Ubytovanie tentokrát v chráme namiesto hotela. Opäť možná účasť na meditáciach. Táto činnosť je priamo odporúčaná. Chrám je významným

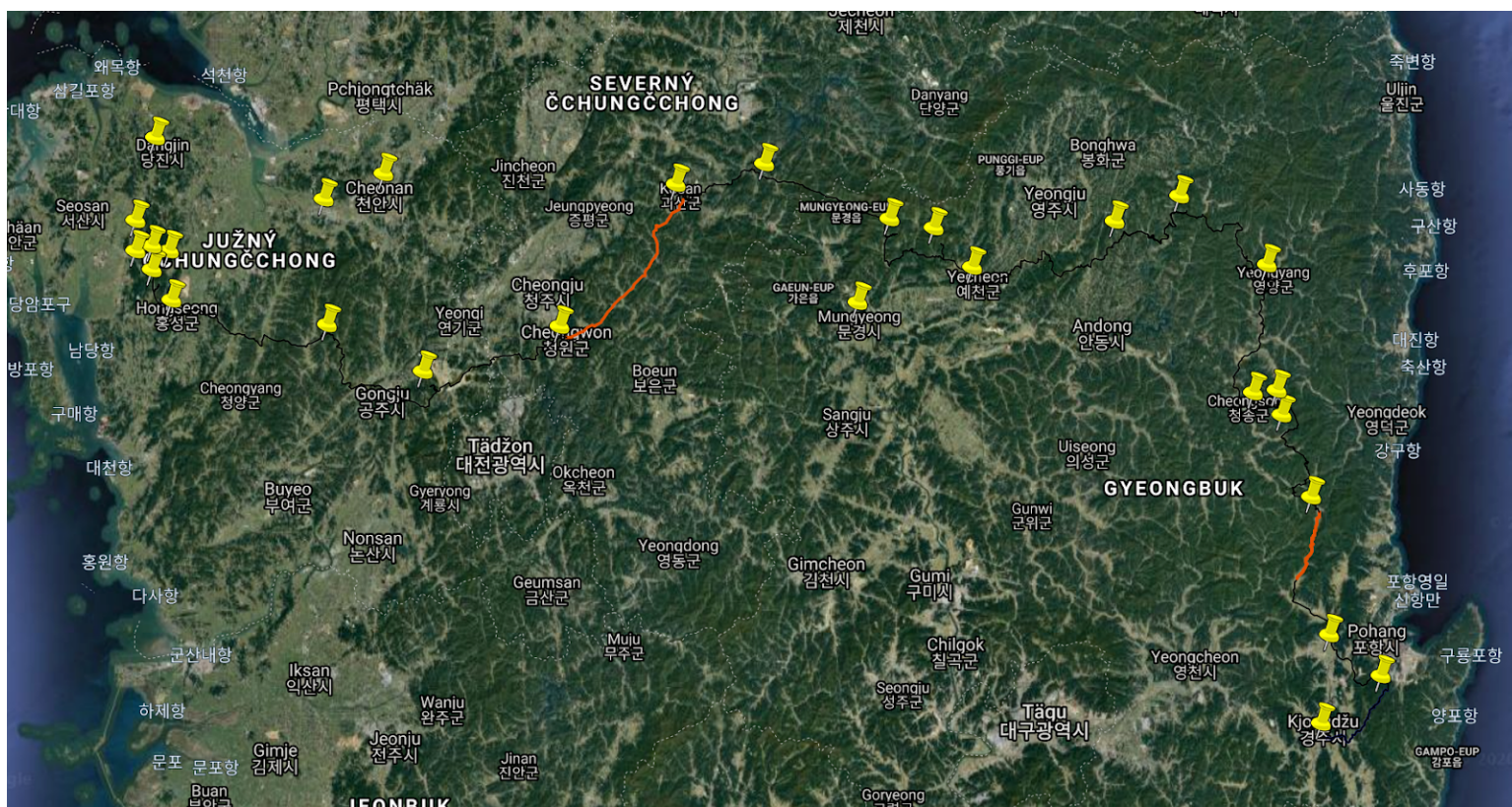
miestom pre púť podľa Wonhyo (원효), pretože je to najväčší chrám priamo ním založený. Z tohto dôvodu je tiež možné odporučiť účastníkovi púte aby sa tu zdržal aspoň dva dni a načerpal energiu.

7. časť: Ranný režim v chráme Cheongryang (청량사) a nasledujeme plán cesty po mesto Nokjeon kde by sme mali prespať. Prípadná možnosť sa zastaviť vo vodných kúpoľoch Dosan (도산원탕) na ceste do Nokjeon (녹전).
8. časť: Z mesta Nokjeon (녹전), prípadne z vodných kúpeľov Dosan (도산원탕) ideme smerom do mesta Yecheon (예천). Opätovné ubytovanie v hoteli a prípadne podľa chuti či potreby môžeme ostať deň či dva.
9. časť: Po raňajkách v hoteli odchádzame z Yecheon (예천) a smer ďalšie mesto Dongro (동로). Do mesta prejdeme cez kláštor Yonmun (용문사), kde si odpočinieme pri meditácii a pôjdeme ďalej.
10. časť: Nad ráno odchádzame z Dongro (동로) a ideme smerom na sever cez kláštory Daeseung (대승사) a Kimryong (김룡사) a následne na juh do mesta Mungyeong (문경시), kde prespíme.
11. časť: Pri vychádzaní z mesta Mungyeong (문경시) máme namierené do horúcich prameňov Suanbo (수안보온천). Odporúča sa poriadne si odpočinúť pred poslednou časťou celej púti.
12. časť: S odpočinitým telom z horúcich prameňov Suanbo (수안보온천), budeme mať nasmerované na mesto Goesan (괴산), kde sa odporúča byť ubytovaný.
13. časť: Pokračujeme cez južnú časť mesta Cheongju (청주시), do chrámu Yeongpyeong (영평사), s večerným ubytovaním v areáli. Samozrejme sa počas cesty môžeme zastaviť aj v meste Cheongju (청주시), ale to bude závisieť od pútnika.
14. časť: V chráme Yeongpyeong (영평사) sa po rannej modlitbe odoberieme smerom Magoksa (마곡사). Cesta je tak akurát že by sme mali prísť k večeru do chrámu s odporúčaním zúčastniť sa večernej a aj rannej modlitby pred ďalšou cestou.
15. časť: Po nabratí síl sa ďalší deň vyberiem smer mesto Hongseong (홍성군). V meste sa odporúča stráviť noc, aby sa pútnici boli poriadne odpočinitý na ďalší deň.

16. časť: Cesta nás zavedie nie až tak ďaleko a to do kláštora Sudeok (수덕사) s ilne spojený s Wonhyo (원효). Tento kláštor sa nenachádza ďaleko od ďalších cieľov púte, takže je na pútnikovy ako dlho sa bude chcieť zdržať.
17. časť: Bud' ešte priebehu toho istého dňa alebo prípadne nasledujúci deň tiež nasledujúce dni sa odporúča navštíviť okolité miesta ako sú ďalšie horúce pramene Deoksan (덕산온천), chrám Wonhyo (원효사), jaskyňa Wonhyo Cave, ktorá je v podstate koniec púte a veľmi dôležité miesto pre pútnika. Teraz už len zostáva ukončiť celú púť výstupom na vrch hory Wonhyobong (원효봉) a premýšľať nad celou cestou pri západe slnka.
18. časť: Táto časť je už kompletne dobrovoľná ale odporúča sa ako už iba odpočinková turistika a to v prípade má pútnik ešte niekoľko dní na chodenie. Tiež je odporúčané ďalšie zaujímavé miesta ponechané na úsudku pútnika. Ak je ešte chuť pokračovať v púti a duchovnej ceste tak je ešte možné zájsť až do mesta Dangjin (당진시) a potom ešte ďalej cez mestá Asan (아산시) a Cheonan (천안시) smer Pyeongtaek (평택시), kde sa nachádza ďalší kláštor spojený s menom Wonhyo (원효). Všetky tieto doplňujúce aktivity sú skôr ako doplnok hlavnej púti, ktorá končí v podstate pri jaskyni kde získal osvietenie.

Celý tento harmonogram je odporúčanie pre zaujímavú púť a kde zároveň sú dané presné body kam sa má pútnik dostaviť, ale na druhej strane je to dosť voľný plán a dáva voľnosť človeku si to naplánovať ako bude preferovať. Púť v plnom rozsahu ako

taká by mala zabrat' aspoň 16 dní, aj keď je na každom akú trasu si nakoniec vyberie a rýchlosť akou pôjde.

Obr. 2.: Mapa púte za poznaním mnícha Wonhyo (원효)

6.3 Spolupráca s okolitým prostredím

6.3.1 Vytvorenie fariem pridružených ku kláštorom

Od januára do augusta 2016 je nárast popularity o pobyty na farme až 102 000 cudzincov⁵, kde si môžete vychutnať bežnú vidiecku kultúru na farmách po Kórei s

⁵ Farmstay či inak Pobyt na farme je zložené slovo „farm“, čo znamená farma a „stay“, čo znamená pobyt. Vztahuje sa na program, ktorý vám umožní vychutnať si vidiecku kultúru, napríklad zažiť poľnohospodárstvo a chovateľstvo hravou formou. Získava popularitu medzi obyvateľmi miest, ktorí sa chcú vyhnúť na pár dní zložitému životu v meste, a vychutnať si jednoduchší turistický cieľ na čerstvom vzduchu. Tento program má tú výhodu, že sa účastníci môžu tešiť tiež na prehliadku pamiatok v okolí.

lokálnym poľnohospodárstvom a chovateľstvom.⁶ V porovnaní s 28 014 cudzincami, ktorí sa zúčastnili chrámového pobytu v Kórei v roku 2015, môžeme vidieť, že popularita pobytov na farmách je obrovská.

Skúsenosti s poľnohospodárstvom nie sú iba o pestovaní rastlín, ale súčasťou programu je množstvo pridružených aktivít, ako je výroba kimči, čo je tradičné kórejská nakladaná kapusta, tiež Gangjeong (강정), tradičná kórejská sladkosť a iné. Tieto aktivity sú populárne pre cudzincov. Je to tak preto, že zahraniční návštevníci môžu pocítiť odlišný vzhlád Kórei, ktorý nemožno vidieť v mestách, ako sú Soul a Busan.

V súčasnosti existuje asi 286 oficiálnych dedín združených pod organizáciou Farmstay a ďalšie ktoré fungujú nezávislo, ale na každej farme sa stretnete so skúsenosťami na vidieku. Tento program začínal s cieľom propagácie vidieckych komunít a zvyšovania príjmu farmárskych domácností, ale teraz by sa to dalo tiež použiť, ako možný spôsob rozšírenia zážitkových pobytov v kláštoroch. Bude veľmi prospešné vytvoriť určitú verziu programu, ktorý by spájal obidve skúsenosti ako je život na farmách tak aj duchovnú podstatu budhistického učenia.

6.3.2 Spolupráca kláštorov a pestovateľov čaju

Kórejský budhizmus ma silnú tradíciu spojenú s pitím čaju a čajového obradu ktorá siaha stovky rokov do minulosti. Na juhozápade Južnej Kórei sa nachádzajú čajové plantáže v blízkosti množstva väčších ale aj menších kláštorov. Z pohľadu cudzinca sú najvhodnejšie kláštory Haweomsa a Mihwangsa, keďže anglicky hovoriaci personál. Na druhej strane sa v oblasti nachádzajú tiež menšie čajové plantáže spojené priamov s kláštorami, napríklad Dasolsa.

Veľa turistov má spojenú predstavu čajového obradu a budhistickej meditácie a preto by bolo vhodné buď v spolupráci s čajovými plantážami alebo ostatnými kláštorami, ktoré majú vo svojom areáli menšie čajové plantáže aby sa spojili a vytvorili zážitkový program za účelom spoznania kórejského čaju. Určitý program by mohol vynikajúco pasovať aj so štandardným dvojdnovým pobytom, ale aj a asi ešte lepšie s dlhším pobytom ako je päť či viac dní.

⁶ MBC, „Mám rád kórejské poľnohospodárske dediny.“ Popularita pobytu na farme namiesto obľúbeného pobytu v chráme,(「“한국농촌 좋아요” 템플스테이 대신 ‘팜스테이’ 인기」); https://imnews.imbc.com/replay/2016/nwdesk/article/4120160_30244.html; 2016.9.19.

Približný náčrt ako by mohol daný pobyt prebiehať je nasledovný:

- začiatok by vyzeral skoro totožne ako ostatné pobyty, ale rozdiel by nastal v tom že či už prvý alebo iný deň sa všetci namiesto popoludňajšej prechádzky išlo na čajovú plantáž, aby sa účastníci pod dozorom mníchov naučili všetko o čaji. To je jeho rast kríkov, zber, spracovanie, príprava a následná ochutnávka miestneho čaju,
- odvážnejší by si mohli tiež vyskúšať zber a spracovanie čaju. Ten čaj by si následne mohli zobrať domov,
- ak by sa jednalo o dlhší pobyt, tak určite je vhodné pridať na program aj ukážku výroby čajového príslušenstva,
- a ako posledná činnosť spojená s čajom je čajový obrad uskutočňovaný v kláštoroch, ktorému sa uskutoční pri prítomnosti všetkých účastníkov a je vysvetlený každý krok za krokom.

7. Spôsob propagácie zážitkových pobytov

Nie je žiadna námietka proti potrebe väčšej zahraničnej účasti v Templestay, ale tento úspech nemôže byť neobmedzený. V tejto súvislosti je súčasným problémom to, že nemá jasný kvantitatívny cieľ. Od roku 2015 podiel cudzincov zúčastnených v programe neprekročil ani 20 percent z celkového počtu uchádzačov. Čo znamená že aj keď počet účastníkov každoročne narastá tak z prevažnej časti sa stále jedná o miestny turistov.

Na rozšírenie zahraničnej účasti sú potrebné napríklad daňové úľavy na trhu. Táto metóda zvyčajne pochádza z marketingu, ktorý možno rozdeliť na kultúry, kontinenty alebo krajiny, a je možné rozlišovať medzi cudzincami a cudzincami s pobytom v Kórei. Mohla by existovať sofistikovanejšia klasifikácia podľa vekových skupín vzhľadom na životný cyklus alebo spôsob, ako spojiť podobne zmýšľajúce skupiny. Hoci cieľový trh nie je možné špecifikovať z dôvodu obmedzenia údajov, očakáva sa, že vzhľadom na veľkosť vstupu čínskeho a japonského kapitálu do krajiny bude potrebné intenzívne úsilie na zamerania a prilákanie primárne čínskych a japonských turistov aj do tejto oblasti.

Bude tiež potrebné rozšíriť existujúce špecializované zahraničné prevádzkové inšpekcie a zvýšiť úroveň podporných úrovní. V súvisiacom vývoji Kórejská budhistická kultúrna služba v roku 2016 vykonávala 25 špecializovaných inšpekcií cudzincov, počnúc určením 16 chrámov v roku 2012. Určené požiadavky sa posudzujú pod podmienkou, že systém predbežnej operácie prešiel, a je chápe, že existujú opatrenia na rozdelenie dodatočných nákladov práce a podporu čiastočného vzdelávania alebo určených inšpekcií skôr ako nešpecifikované inšpekcie.

Je však potrebné hľadať aktívnejšiu podporu s cieľom prilákať zahraničných účastníkov a aby sa úspešne zúčastňovali na programe. Najmä je potrebné zabezpečiť hĺbkové vzdelávanie o typoch ambulantných pacientov alebo výsledkoch prieskumu trhu aby bolo možné poskytnúť podporu všetkým zahraničným návštevníkom. Tiež sa snažiť pozývať odborníkom na organizované pravidelné stretnutia, na ktorých by sa zdieľali výsledky zdravotných zlepšení rôznych zdravotných ťažkostí, napríklad

dýchacie ochorenia, po pobytoch v horských kláštoroch. Takéto konferencie by mohli pomôcť pri poukázaní ozdravných možností programu.

Okrem toho je potrebný riadiaci systém pre predchádzajúce skúsenosti s návštevou programu. Skutočnosť, že miera návratov v chrámových pobytoch je nižšia ako v prípade bežných turistov v spojení s inými turistickými atrakciami v Kórei. Tento stav je dosť neočakávaným výsledkom vzhľadom na množstvo a hĺbku obsahu pobytu. Pokiaľ ide o príčiny tohto zlyhania, odhaduje sa, že účastníci boli nepríjemné, nedostatok rozmanitosti v programe alebo nedokázali si vytvoriť špeciálne spomienky zážitkov. Z tohto hľadiska sa zdá potrebné podporovať operácie súvisiace s komunikáciou na sociálnych sieťach alebo poskytovať pravidelné správy o novom programe pobytov pre tých, ktorí raz zažili chrámový pobyt. Malo by sa vynaložiť najmä úsilie na vývoj a prezentáciu rozšírenia programu podľa hĺbkového rozboru predtým skúsených programov. V rámci toho istého úsilia sa zdá potrebné pokračovať v úsilí predviesť rôzne programy, ktoré spájajú nové kultúrne zdroje s atraktívnymi zdrojmi v regióne.

Zároveň je potrebné rozšíriť počet družstevných organizácií a posilniť úroveň spolupráce. Projektová skupina pre kórejskú budhistickú kultúru už podpísala memorandum o porozumení s rôznymi príbuznými subjektmi, ako sú Kórejská organizácia cestovného ruchu, cestovná agentúra Hana Tour a Združenie cestovného ruchu v Kórei, ako aj rozširovanie sietí praktickej spolupráce. Existuje však väčší priestor na dosiahnutie vyššie uvedených kvantitatívnych cieľov a kvalitatívneho rastu. Je potrebné rozšíriť a riadiť systém spolupráce vo verejnom sektore, ako je ministerstvo zahraničných vecí, veľvyslanectvá a konzuláty v každej krajine, zámorské pobočky KOTRA, kórejské kultúrne centrá v každej krajine a zámorské pobočky kórejskej organizácie cestovného ruchu. Okrem toho, pokiaľ ide o dosiahnutie krátkodobých výsledkov pri dosahovaní kvantitatívnych cieľov, priame dohody medzi zahraničnými organizáciami a vedúcimi domácimi cestovnými kancelárkami, vzťahy sesterstva so zahraničnými budhistickými školami a fungovanie programov vzájomných návštev, poradenstvo pre multikultúrne rodiny s bydliskom v Kórei a turistov z príslušnej krajiny ako miesta odpočinku. Toto úsilie by malo vo veľkej miere prispieť tiež k rozširovaniu kláštorov ako sa snažím uviesť v ďalšej podkapitole a aj ich nákladné rekonštrukcie.

7.1. Potrebné rozšírenie chrámov

Veľký nedostatok kláštorov je nedostačujúca kapacita pre prijímanie väčších počtov zahraničných alebo miestnych turistov. Aj keď v určitých chrámoch je postupný nárast v ubytovacích kapacitách, ale pri navrhovaných riešeniach to nebude postačujúce. Je nutné cielene zvyšovať ubytovacie kapacity tých kláštorov ktoré prijímajú zahraničných turistov aby sa mohol splniť dopyt. V tomto smere nutne treba aj implementovať detailnejšie informácie v anglickom jazyku a pridať ďalšie jazykové verzie napríklad v španielskom jazyku či nemeckom jazyku. Pri možnom náraste turistov zo zahraničia je nutné proste neočakávať že angličtina, ako taká je postačujúca. Ak chceme rozšíriť program zážitkových pobytov bolo by vhodné začať mať dobrovoľníkov z ďalšími jazykmi ktorí by boli ochotný prekladať texty a aj tlmočiť počas prednášok a iných akcií zameraných na iné trhy ako je anglicky hovoriaca časť turistov.

Následne po príprave ďalších ubytovacích kapacít a aj jazykových variant programu, sa oplatí vo väčšej miere zapájať účastníkov do rôznych propagačných udalostí spojených s dôležitými budhistickými sviatkami, ako je napríklad oslava budhových narodenín.

Podstatná príprava bude potrebná najviac pre zavedenie púte po stopách mnícha Wonhyo (원효). Na začiatok je označenie celej cesty, vytvorenie podrobných máp spolu s informáciami o jednotlivých miestach a to celé zakomponovať do prenosnej brožúry. Nárastom pútnikov sa následne oplatí vytvoriť hustejšiu sieť nocľahární, ubytovacích jednotiek v chrámoch ktoré sa budú nachádzať po ceste a prípadne viesť cesty aj okolo kempingových oblastí.

Toto sú niektoré hlavné body ako začať rozširovať zážitkové pobyty v kláštoroch v spojení s návrhmi rozšírených programov spomenutých v predchádzajúcich kapitolách.

Záver

Táto práca sa zaoberá témom tak rozsiahlym na tak malom mieste že je až skoro nemožné poňať všetky nápady a možnosti ako vylepšiť zážitkové pobyty v kláštoroch. Snahou tejto práce bolo načrtnúť základné zmeny a možnosti ako propagovať a rozšíriť program pre prilákanie nových účastníkov ktorý by inak neprejavili záujem o takýto program z rôznych dôvodov. Určite by sa dalo na tejto práci ďalej pokračovať, ale to by bolo potrebné zahrnúť väčšiu spoluprácu s budhistickými rádmi v Kórei a tiež vytvoriť v skúšobnej podobe určité skupiny turistov s následným prieskumom spokojnosti so zmenami.

Resumé

Recently, there has been a growing interest in Korea and everything connected with it. Mostly tourists show increased attention especially to modern culture such as K-pop or the film industry.

But when learning about modern Korea and its society, tourists also discover the cultural heritage associated with the Korean Peninsula. At the same time, there is also a noticeable increase in Korean Buddhism and its role in today's Korean society. Life in Buddhist monasteries and their way of living with other religions to the extent that it is in South Korea is interesting. In order to get to know and demonstrate their way of working, an interesting project called Templestay, (i.e., experience stay at buddhist temple) in the monastery. It is a program organized by the largest Buddhist order in South Korea. Such an experience can quite successfully present life in a monastery. The project as such has quite its strengths, which are trying to attract potential participants, but the fact that it also has its weaknesses, which are not addressed in the long run, so it does not have as much participation as it could have. In my research on this issue, I would like to find possible and effective solutions to improve the promotion and the course of the program, which would be able to attract many more tourists than before. I will base my suggestions on an analysis of existing sources, statistics provided by the Jogye Buddhist Order, a comparison of similar projects, and an examination of differences in the provision of services and programs of individual monasteries.

Keywords: korean, buddhism, stay, temple, templestay, tourism;

Zoznam prameňov a zdrojov

Knižné zdroje

GIM Yeongsu . Sheaves of Korean Buddhist History: Joseon Bulgyosa-go. Seoul: Jogye Order of Korean Buddhism, 2016. ISBN 9788978015097.

HWANG, Kyung Moon. A history of Korea: an episodic narrative. New York: Palgrave Macmillan, 2010. ISBN 9780230205451.

I Hjeong-kweon. Sansa: buddhistické kláštéry v korejských horách: miesta, ktorá čistí a otvára mysl. Praha: DharmaGaia, 2014. ISBN 9788074360497.

I Ja-seung, ed. Bulgyoimmun (Introduction to Buddhism). 22nd ed. Seoul, Korea: Jogye Order Publishing House, 2011. ISBN 9788993629736.

JANOS, Jiří. Dokonale utajená Korea. Praha: Libri, 1997. ISBN 8085983265.

Elektronické zdroje

About Farmstay. Farmstay.co.kr [online]. Seoul: Nonghyup [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://www.farmstay.co.kr/aboutFarmstay>

Introduction of Templestay Activities. Templestay.com [online]. Seoul: Cultural Corps of Korean Buddhism, [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://eng.templestay.com/page-templestay-program.asp>

In The Footsteps of Wonhyo. In: Youtube [online]. 29.06.2014 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hQZXUcLdGfI>

Mapa púte po stopách mnícha Wonhyo. inthefootstepsofwonhyo.wordpress.com [online]. In The Footsteps of Wonhyo · A 21st century pilgrimage across Korea [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://inthefootstepsofwonhyo.wordpress.com/interactive-map/>

OECD (2009), "Chapter 8: Temple Stay Programme, Korea", The Impact of Culture on Tourism, OECD, Paris, pp. 115-127. [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: https://www.academia.edu/32426826/The_Impact_of_Culture_on_Tourism_CASE_STUDY_OF_THE_REPUBLIC_OF_KOREA_Ministry_of_Culture_Sports_and_Tourism_Republic_of_Korea

Religion. Korea.net [online]. Seoul: Ministry of Culture, Sports and Tourism and Korean Culture and Information Service, [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <http://www.korea.net/AboutKorea/Korean-Life/Religion>

POLLACK, Detlef. Religion and Modernity: An International Comparison. [ekniha]. Oxford: Oxford University Press, 2017. s340 [cit. 2020-02-21]. ISBN 9780192521729 Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=xfU-DwAAQBAJ&lpg=PA340&dq=%22south+korea%22&pg=PA340&redir_esc=y#v=onepage&q=%22south%20korea%22&f=false

Temple etiquette. Templestay.com [online]. Seoul: Cultural Corps of Korean Buddhism, [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://eng.templestay.com/page-etiquette.asp>

Temple information. Templestay.com [online]. Seoul: Cultural Corps of Korean Buddhism, [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://eng.templestay.com/temple-information.asp>

What is Templestay. Templestay.com [online]. Seoul: Cultural Corps of Korean Buddhism, [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://eng.templestay.com/page-templestay.asp>

Who is Wonhyo? [online]. In The Footsteps of Wonhyo · A 21st century pilgrimage across Korea [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://inthefootstepsofwonhyo.wordpress.com/about/planning/>

KIM Hee-sun, "종교인구 비율 46%로 하락...20대는 30%". In: yna.co.kr [online]. Seoul: Yonhap News, 18:42 28.12.2017 [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.yna.co.kr/view/AKR20171228175500005>

Zoznam obrázkov a ich zdroje

Obr. 1. 18

Templestay No.32 Autumn 2019. In: webzine.templestay.com [online]. Seoul: Cultural Corps of Korean Buddhism, 77(66-67) [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <http://webzine.templestay.com/ebook/ecatalog5.jsp?Dir=26>

Obr. 2. 32

Wonhyo Pilgrimage Route. Google.com [online]. [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=11_nl1nk7H559WJZOeAGvvQOQzH_kiTrXI&ll=36.86378292280567%2C126.76430508757991&z=11